

O scrisoare pierduta-caracterizarea lui Tipatescu

Tipatescu este stapanit de aroganta celui care se stie atotputernic. Stalp al puterii locale, prefectul judetului este posesorul tuturor izvoarelor fericirii, asa cum il prezinta Pristanda : "mosia mosie, fonctia fonctie, coana Joitica coana Joitica". El este conceput ca un personaj de echilibru dramatic, fiind ferit de caricatura si avand acces la anumite calitati intelectuale si afective.

Tipatescu, prefectul, priveste judetul ca pe propria sa mosie, de aceea accepta micile "ciupeli" ale lui Pristanda, nu din mila fata de familia sa numeroasa, ci pentru ca e un om de "credintaomul nostru", si ii propune lui Catavencu in schimbul scrisorii fel de fel de posturi si functii : un loc in comitetul permanent, postul de avocat al statului, locul de primar, de epitrop-efor, mosia Zavoiul.

In disperare de cauza, Tipatescu concepe o adevarat strategie si tactica impotriva lui Catavencu, chiar trecand peste lege. Panica si alerta personajului, unul dintre cele mai agitate ale piesei, vin din teama de a-si compromite, prin scandal, o situatie politica (aceea de prefect) si una afectiva (slabiciunea pentru Zoe) si nici de cum cea amicala vis-a-vis de Trahanache, care "stie tot, dar nu crede nimica". Pentru a se salva face uz de puterea sa : ii da mana libera lui Pristanda, ii ofera lui Catavencu posturi importante care insa nu-l multumesc pe acesta, pentru ca apoi, constient ca alegerile sunt o farsa electorala, o chestieune de obtiune a unui grup restrans, si nu de practica democratica, sa cedeze.

Pus in situatie de aparare, Tipatescu disimuleaza: cand Trahanache ii aduce vestea existentei scrisorii, el se prefaca a nu sti nimic, afisandu-si revolta, iar in fata lui Farfuridio si Branzovenescu ia poza de victima a propriei sale sensibilitati pentru partid si tinut.

Este un personaj impulsiv, il ataca pe Catavencu in momentul in care acesta nu accepta nici una din functiile pe care i le propune.

Posesor al unui statut ontologic privilegiat, personajul se detaseaza usor de acest univers de marionete, fiind singurul capabil de ironie, calitatea spiritului rara la eroii comediilor lui Caragiale. Cetateanului turmentat ii raspunde : "la alegatori ca d-ta, cuminte, cu judecata, limpede, cu simt politic, nu se poate mai bun reprezentant decat d.Catavencu (apasand onorabilul d. Catavencu)" si sa nu uitam ca el isi permite o judecata critica asupra societatii exclamand : "Ce lume ! ce lume ! ce lume !" atunci cand afla adevarul despre Dandanache, candidatul centrului. Tot Tipatescu numeste alegerile si tesatura de intrigi si de suspiciuni din preajma evenimentului "blestemata politica".

Tipatescu este printre putinii sensibili din comediile lui Caragiale, pasiunea lui pentru Zoe pare sincera, poate si de aceea cuplul este ferit de ridicol. El ii propune sa fuga impreuna, dar ea, mai practica, refuza aceasta alternativa. Personajul nu traieste insa situatia in care se afla prin pierderea scrisorii cu un profund dramatism, ci mai degraba apare meoldramatic, patetic, capabil de scene violente. In discutia cu Catavencu isi probeaza talentul diplomatic cu destula ingeniozitate, dar adversarul sau ramane inflexibil.

Nu dintr-un sentiment de fidelitate fata de partid sau din ferme principii democratice refuza candidatura lui Catavencu, ci din convingerea ca aria sa influenta, prestigiul si puterea sa ar putea fi stirbite atata timp cat nu va fi deputat un om care sa-i fie fidel si pe care sa-l poata manevra. El traieste cu adevarat emotiile sedintei in care va avea loc anuntarea numelui candidatului, desi Pristanda era instruit asupra a ceea ce avea de facut, iar Trahanache detinea un document compromitator la adresa lui Catavencu.

Tipatescu are constiinta falsitatii sistemului electoral, amendandu-l, fara putinta de i se opune sau de a-l modifica, este un resemnat. El nu mai are ambitii politice, postul de prefect al judetului ii ofera suficient confort, fiind printre copii tinutului. Aceasta stare de suficienta este tulburata de pierderea scrisorii, fapt ce pune in pericol legatura sa cu Zoe.

Tipatescu nu este contaminat de imbecilitatea si ticurile personajelor din jurul sau, el incearca sa-si conserve atitudinile si supune judecatii situatiile neasteptate cu care se confrunta pe masura derularii evenimentelor.

Personajul suporta un statut oarecum diferentiat de al celorlalti, dar, in fond, el nu face decat sa capteze galeria imaginilor care fac din aceasta capodopera a lui Caragiale o oglinda a modului in care se desfasurau alegerile, dedesubturile care puneau in functiune mecanismul alegerii unui deputat, intr-un sistem "constitutional".